

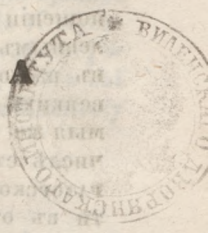
ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

30.

KURJER WILENSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 18-го Апрѣля. — 1847 — Wilno. PIĄTEK, 18-go Kwietnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 12-го Апрѣля.

Высочайшій Манифестъ.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ
МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,
ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССИЙСКІЙ,
и проч., и проч., и проч.

Объявляемъ воимъ вѣрнымъ Нашимъ подданнымъ:

Въ 10-й день сего Апрѣля Любезная Наша Невѣстка, Цесаревна и Великая Княгиня Марія Александровна, Супруга Любезнаго Нашего Сына, Императора Цесаревича, развѣшившася отъ бремени рожденіемъ Намъ Внука, а Ихъ Императорскимъ Высочествомъ Сына, нареченнаго Владиміромъ.

Такое Императорскаго Нашего Дома приращеніе пріемамъ новымъ ознаменованіемъ благодати Божіей, въ утѣшеніе Намъ ниспосланной, Мы вполне удостовѣрены, что все вѣроподданные Наши вознесутъ съ Нами ко Всевышнему теплыя молитвы о благополучномъ возрастѣ и преуспѣяніи Новорожденнаго.

Повелѣваемъ писать и именовать во всѣхъ дѣлахъ, гдѣ приличествуетъ, сего Любезнаго Намъ Внука, Новорожденнаго Великаго Кнзя, Его Императорскимъ Высочествомъ.

Данъ въ Санктпетербургѣ, въ 10-й день сего Апрѣля, въ дѣто отъ Рождества Христова тыдеча восемь сотъ сорокъ седьмое; Царствованія же Нашего въ двадцать второе.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписаное:

НИКОЛАЙ.

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 10-го Апрѣля, Его Императорское Высочество Великій Князь Владиміръ Александровичъ назначается Шефомъ Лейбъ-Гвардіи Драгунскаго Полка и состоятъ Его Высочеству Лейбъ-Гвардіи: въ Преображенскомъ Полку и Сперномъ баталіонѣ.

Высочайшимъ Приказомъ, по Вѣдомству Путей Сообщенія и Публичныхъ Зданій, 4-го Марта, произведены, за отличіе по службѣ, изъ Полковниковъ въ Генералъ-Маіоры: по Корпусу Инженеровъ Путей Сообщенія, Начальники Дирекцій Санктпетербурго-Московской Железной Дороги: Сѣверной Мельниковъ и Южной Крафтъ, оба съ оставленіемъ при настоящихъ должностяхъ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 12-go Kwietnia.

NAJWYŻSZY MANIFEST.

W IMIENIU BOŻYM
M Y N I K O Ł A J P I E R W S Z Y,
CESARZ I SAMOWŁADZCA WSZECH ROSSYI
i t. d. i t. d. i t. d.

Obwieszczamy wszystkimъ wiernymъ Naszymъ poddanymъ:

Dnia 10-go ter. Kwietnia Ukochana Nasza Synowa, CESARZEWNA I WIELKA KSIĘŻNA MARYA ALEXANDRÓWNA, Żona Ukochanego Syna Naszego, NASTĘPCY CESARZEWICZA, powiła NAM Wnuka, a Ich CESARSKIM WYSOKOŚCIOM SYNA, nazwanego WŁODZIMIERZEM.

To pomnożenie CESARSKIEGO DOMU NASZEGO poczytujać za nowy dowód Boskiego błogostawieństwa, na pociechę NAM zesłanego, Jesteśmy w zupełności przekonani, iż wszyscy Nasi wierni poddani połączą wraz z NAM gorące swe modły o szczęśliwe hodowanie się i wzrost Nowonarodzonego.

Rozkazujemy pisać i mianować we wszystkich właściwych okolicznościach, tego Ukochanego NAM Wnuka, Nowonarodzonego WIELKIEGO KSIĘCIA, JEGO CESARSKĄ WYSOKOŚCIĄ.

Dan w St. Petersburgu, dnia 10-go Kwietnia, roku od Narodzenia Pańskiego tysiąc ośmset czterdziestego siódmego; Panowania zaś Naszego dwódziesiątego drugiego.

Na oryginalne własną JEGO CESARSKĄ MOJĄ ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojskowym, 10-go Kwietnia, JEGO CESARSKĄ WYSOKOŚĆ WIELKI KSIĄŻE WŁODZIMIERZ ALEXANDROWICZ, mianowany Szefem Półku Przybocznej Gwardyi Dragonów, i ma się liczyć w Przybocznej Gwardyi; w Półku Preobrażeńskim i Batalionie Saperów.

Rozkaz Dzienny, wyd. ny d. 4-go Marca w Wydziale Drogъ Komunikacyi i Budowli Publicznych.

Awansowani są za odznaczenie się w służbie, z Półkowników na Jenerał-Majorów: z Korpusu Inżynierów Drogъ komunikacyi Naczelnicy Dyrekcyi St. Petersburgsko-Moskiewskiej drogi żelaznej: Północnej, Mielnikow, i Południowej, Krat, obaj z pozostaniem przy terażniejszych obowiązkach.

Государь Императоръ, при проѣздѣ сего числа по вновь сооруженному участку Санктпетербурго-Московской Желѣзной Дороги, на Александровскій Главный Механическій Заводъ, изволилъ найти дорогу въ желаемомъ устройствѣ, а заводъ, въ искусственномъ отношеніи, совершенно преобразованнымъ, приспособленнымъ къ цѣли его назначенія, и поставляющимъ въ настоящемъ дѣлѣ въ полную независимость отъ всякихъ по сему предмету заграничныхъ пособій; самыя же издѣлія, на заводѣ приготовляемыя, и въ томъ числѣ сто восемь готовыхъ локомотивовъ, Его Императорское Величество съ удовольствіемъ изволилъ найти въ отличномъ и примѣрномъ видѣ. — Его Императорское Величество, относя таковой успѣхъ и пользу къ попечительности и распоряженіямъ Главноуправляющаго Путиами Сообщенія и Публичными Зданіями, Генералъ-Адъютанта Графа *Клейнмихеля*, изъявляетъ ему совершенную Свою признательность.

Государь Императоръ, за найденный порядокъ и устройство, объявляетъ также Монаршее благоволеніе: Начальнику Сѣверной Дирекціи Санктпетербурго-Московской Желѣзной Дороги, Генералъ-Маіору *Мельникову*, Директору Департамента Желѣзныхъ Дорогъ, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Фишеру*, Со-вѣщательному Инженеру, Маіору *Уистлеру*, Инженерамъ: Маіору *Дипину 1-му*, Капитанамъ *Геттунгу* и *Клокову*, Штабсъ-Капитанамъ *Полежаеву* и *Ангелю* и Полиціймейстеру Александровскаго Главнаго Механическаго Завода, Коллежскому Ассессору *Миллеру*.

В И Л Н А.

15-го Апрѣля скончался здѣсь заслуженный Ординарный Профессоръ Натуральной Исторіи въ б. Императорскомъ Виленскомъ Университетѣ, Ксендзь Бонифацій Станиславъ *Юндзилл*, на 86-мъ году отъ роду.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 11 Апрѣля.

Сегодня, по полудни, происходило въ бѣлой залѣ Королевскаго дворца открытіе общаго сейма, по обнародованной программѣ. Его Величество Король, слѣдуя пѣшкомъ изъ кафедральной церкви въ замокъ, встрѣчаемъ былъ на пути громкими восклицаніями народа, а при входѣ въ залу, собравшіяся въ оной привѣтствовали Его Величество троекратнымъ восклицаніемъ: вивать! Король, сидя на престолѣ, произнесъ слѣдующую рѣчь:

„Свѣтлѣйшіе, благородные князья, графы и господа! любезно-вѣрныя чины дворянства, городовъ и сельскихъ общинъ! привѣтствую васъ изъ глубины моего сердца, въ день совершенія великаго дѣла Моего незабвеннаго, почивающаго въ Божь родителя, славной памяти Короля Фридриха Вильгельма III-го!

Благородное зданіе областныхъ привилегій, восемь крѣпкихъ столбовъ котораго покойный Король глубоко и непоколебимо утвердилъ въ особенностяхъ земель своихъ, довершено сегодня вашимъ соединеніемъ и находится уже подъ охранительнымъ кровомъ. Король хотѣлъ самъ докончить свое дѣло; но, къ сожалѣнію, совершенная неисполнимость плановъ, ему предложенныхъ, воспрепятствовала его намѣренію. Изъ этого родилось зло, которое свѣтлый взоръ его видѣлъ съ горестію и, особенно, родилась неизбѣжность, дѣлавшая иную хорошую почву воспримчивою для плевель. Но благословимъ и нынѣ совѣсть правдиваго, возлюбленнаго Короля, презрѣннаго собственными ранними триумфами, чтобы предохранить свой народъ отъ гибели въ позднѣйшее время, и почтимъ его память тѣмъ, что не будемъ, торопливымъ стремленіемъ къ новизнѣ подвергать опасности дѣло его, только-что довершенное. Я отказываю напередъ въ какомъ бы то ни было содѣйствіи къ тому. Предоставимъ все времени и, особливо, опыту, и вѣрнимъ это дѣло, какъ надлежитъ, споспѣшествующимъ, всеустрояющимъ рукамъ Божественнаго Промысла. Съ самаго начала дѣятельности областныхъ чиновъ, я чувствовалъ недостатокъ точекъ единства нашей представительной жизни и предложилъ себѣ, для добросовѣстнаго рѣшенія, серьезный вопросъ: какъ помочь этому? Мои намѣренія, относительно этого вопроса давно уже созрѣли. Велѣдъ за вошествиемъ моимъ

ЕГО ЦЕСАРСКА МОЩЬ, przejechałszy dnia dzisiejszego po nowo ukończonym oddziale Petersburgsko-Moskiewskiej drogi żelaznej, do Fabryki Głównej mechanicznej Alexandrowskiej, raczył znaleźć drogę w pożądanym porządku, a fabrykę, pod względem rękodzielniczym, zupełnie przekształconą, zastosowaną do celu swego przeznaczenia i stawiającą co do obecnej potrzeby, w niezawisłości od wszelkich w tym przedmiocie pomocy zagranicznych; co zaś do samych wyrobów z niej pochodzących, a w tej liczbie sto ośmiu gotowych lokomotyw, JEHO CESARSKA MOŚĆ raczył je uznać za wyborne i wzorowe. — JEHO CESARSKA MOŚĆ, przypisując takowy postęp i pożytek troskliwości i rozporządzeniom Głównozarządzającego Drogiami Komunikacyi i Budowlami publicznymi, Generał-Adjutanta Hrabiego *Kleinmichela*, oświadcza mu Swą zupełną wdzięczność.

JEHO CESARSKA MOŚĆ, za znaleziony porządek i urządzenie, oświadcza także Monarsze zadowolenie: Naczelnikowi Północnej Dyrekcyi Petersburgsko-Moskiewskiej drogi żelaznej, Generał-Majorowi *Mielnikowowi*, Dyrektorowi Departamentu dróg żelaznych, Rzeczywistemu Radcy Stanu *Fiszzerowi*, Inżynierowi-doradcy, Majorowi *Uistlerowi*, Inżynierom: Majorowi *Lipinowi 1-mu*, Kapitanom: *Gettungowi* i *Kłokowowi*, Sztabs-Kapitanom: *Poleżajewowi* i *Angelowi*, oraz Policmejstrowi Główniej Fabryki Mechanicznej Alexandrowskiej, Assessorowi Kolegialnemu *Müllerowi*.

W I L N O.

Dnia 15 Kwietnia b. r. umarł tu zasłużony Zwyczajny Professor Historii Naturalnej w b. Cesarskim Wileńskim Uniwersytecie, X. Bonifacy Stanisław *Jundzill*, w wieku lat 86.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P R U S S Y.

Berlin, 11 kwietnia

Dziś po południu, odbyło się w sali białej zamku Królewskiego otwarcie połączonego Sejmu, podług przepisanej programatu. N. Król, w przejściu pieszo z kościoła katedralnego do zamku, przeprowadzany okrzykami radośnemi zgromadzonego ludu, przy wejściu do sali białej powitany został przez Stany trzykrotnem: „niech żyje Król!“ N. Pan, siedząc na tronie, zagał posiedzenie następującą mową:

„JJ. OO., szlachetni Xiążęta, Hrabowie i Panowie! Kochane, wierne Stany: rycerstwa, miast i gmin wiejskich! Pozdrawiam was, z głębi serca mego, w dniu dopełnienia wielkiego dzieła mego w Bogu spoczywającego wiekopomnej pamięci Ojca, Króla Fryderyka Wilhelma III.

„Szlachetna budowa swobód stanowych, której ośm potężnych filarów, s p. Król głęboko i niewzruszenie we własnościach i charakterze krajów swych ugruntował, dzisiaj, przez zgromadzenie wasze, została dokonana. Ma ona już opiekuńcze pokrycie. Król chciał sam dokonać tego dzieła, lecz, na nieszczęście, zamiary jego rozbiły się o zupełną niewykonalność obmyślanych przez niego planów. Ztąd powstało nie jedno złe, a przedewszystkiemi niewiadomość, która nie jeden dobry grunt usposobiła do wydania kąkolu. Błogostawmy atoli dziś jeszcze sumiennosc szlachetnego, kochanego Monarchy, który wolał się wyrzec własnych wczesnych tryumfów, aby lud swój na przyszłość uchronić od zguby, i uwielbiamy pamięć jego i przez to, abyśmy zaczętego przezeń i teraz właśnie dokonanego dzieła jego, przez pośpiech niedoświadczenia i nowości nie wystawiali zaraz na niebezpieczeństwo. Ja z góry w tém wszelkiego współdziałania odmawiam. Pozwólmę działać czasowi a przedewszystkiemi doświadczeniu, a sami poruczymy, jak przystało, to dzieło twórczym i opiekuńczym ręk m Opatrzności. Od chwili zaczęcia działań Stanów prowincjonalnych, czułem brak punktu zjednoczenia w stanowym życiu naszym, i zadałem sam sobie do sumiennego rozwiązania pytanie: jakby temu można zaradzić? Moje postanowienia w tym względzie oddawna już dojrzały. Zaraz po objęciu przezemnie rządów, uczyniłem pierwszy krok do ich uiszczenia, przez utworzenie Komitetów stanowych, a wnet potem, przez ich zwołanie. Wićcie, Panowie, iż uczyni-

на престолъ, я сдѣлалъ первый шагъ къ ихъ осуществленію образованіемъ комитетовъ изъ чиновъ и, вскорѣ потомъ, ихъ созваніемъ. Вы знаете, господа, что я сдѣлалъ теперь собранія комитетовъ періодическими и придалъ имъ свободное движеніе областныхъ сеймовъ. Для обыкновеннаго теченія дѣлъ, ихъ дѣятельность можетъ удовлетворительно представить искомую точку единства. Но законъ о государственныхъ должностяхъ, отъ 17-го Января 1820 года, въ своей неисполненной части, даетъ чинамъ права и обязанности, которыя не могутъ быть отираемы ни областными собраніями, ни комитетамъ.

„Въ качествѣ наследника неослабленной короны, которую я долженъ и хочу сохранить неослабленною для моихъ преемниковъ, я чувствую себя, правда, совершенно-свободнымъ отъ всякаго обязательства въ отношеніи къ неисполненному, особливо въ отношеніи къ тому, отъ исполненія чего предостерега моего высокаго предшественника его собственная совѣсть, истинная совѣсть отца отечества. Но этотъ законъ выполненъ во всѣхъ существенныхъ частяхъ, на немъ основано зданіе правъ, надъ нимъ произнесены клятвы, и онъ, не смотря на свою неокончанность, оказывался, въ теченіе 27-ми лѣтъ, мудрымъ закономъ. Поэтому, я приступилъ, съ смѣлымъ духомъ, но и со всею свободою королевскаго полновлѣстія, къ окончательному его дополненію. Однакожъ, я непримиримый врагъ всякой произвольности и долженъ былъ больше всего быть врагомъ мысли объ искусственно-произвольномъ составленіи собранія чиновъ, которое лишило бы цѣны благородное твореніе возлюбленнаго Короля — областные сеймы. Потому, въ теченіе многихъ лѣтъ, твердымъ намѣреніемъ моимъ было — образовать это установленное закономъ собраніе не иначе, какъ соединеніемъ самыхъ областныхъ сеймовъ.

„Оно образовано. Я предоставилъ ему всѣ права, протекующія изъ этого закона, и сверхъ того, — далеко сверхъ того, сверхъ всѣхъ обѣщаній покойнаго Короля, — право опредѣленія налоговъ, при нѣкоторыхъ необходимыхъ ограниченіяхъ, — право, господа, за которое отвѣтственность вѣситъ несравненно-тяжелее, чѣмъ честь, имъ приносимая. Это важное собраніе будетъ означать впродъ важные отдѣлы въ жизни нашего государства, опредѣленные въ декретѣ моемъ отъ 3-го Февраля с. г. Во всякое время, когда они настанутъ, я намѣренъ соединять сеймы около моего трона, совѣтоваться съ ними о благѣ моихъ земель и доставлять имъ случай къ отиравленію ихъ правъ. Но я предоставилъ себѣ власть и безъ законныхъ побудительныхъ причинъ созывать эти большія собранія, когда почту то полезнымъ и нужнымъ, и я стану дѣлать это охотно и часто, если нынѣшній сеймъ представитъ мнѣ доказательство, что могу это дѣлать, не нарушая высшихъ обязанностей государя.

„Свободный и вѣрный народъ мой и моего родителя принялъ съ горячею признательностью всѣ законы, дарованные ему нами обоими для огражденія высшихъ интересовъ его, а особенно законы 3-го Февраля, и горе тому, кто захотѣлъ бы смутить эту признательность и даже превратить ее въ неблагодарность!

„Въ теченіе 24 лѣтъ, каждый Прусе акъ знаетъ, что всѣ законы, относящіеся къ его правамъ и обязанностямъ, обсуживаются сперва вмѣстѣ съ чинами. Но, съ этого времени, каждому въ государствѣ извѣстно, что я, за исключеніемъ только тѣсныхъ военныхъ обстоятельствъ, не стану заключать никакого государственнаго займа, ни увеличивать никакого налога, ни налагать никакой новой подати, безъ свободнаго согласія всѣхъ чиновъ.

„Благородные господа и вѣрные чины! Я знаю, что, съ этими правилами, възявъ я вашими руками драгоценный клейнодъ свободы, и вы станете вѣрно хранить его. Но, я точно также знаю, что нѣмало не умѣютъ цѣнить этого клейнода, что для многихъ онъ недостаточенъ. Часть журналовъ, напримѣръ, требуетъ отъ меня и отъ моего правительства совершеннаго переворота въ государствѣ и въ церкви, а отъ васъ, господа, актовъ навязчивой неблагодарности, незаконности и даже неповиновенія. Многие, также, и въ ихъ числѣ очень-честные люди, видятъ наше спасеніе въ превращеніи естественнаго отношенія между государемъ и народомъ въ отношеніе условное, скрѣпленное грамотами, запечатлѣнное присягой.

„Да возможетъ примѣръ одной счастливой страны, государственное уложеніе которой создано вѣками и безпримѣрною насѣдственной мудростью, а не договорами на бумагѣ, не быть потераннымъ для насъ и обрѣсти уваженіе, какое онъ заслуживаетъ. Если

ѣмъ отъ перыодическимъ згромаденіемъ Комитетовъ станныхъ, надаяе имъ всеелка свободу Сеймовъ провинциальныхъ. Для звичайнаго биегу рзeczy, дзаталносъ ихъ предстали въ способъ заспокаваяу позаданы пунктъ ззедночезенія. Але право о дългахъ publicznychъ зъ днѣя 17 стызчезнія 1820 року, въ чезеци своjej, до тѣдъ невпровадзѣной въ выконаніе, надаяе Станомъ права и обовязки, кѣре ани прзез Згромаденія Провинциальные, ани прзез Комитеты не могу бытъ выконане.

„Jako dziedzic nieosłablęj korony, którą chcę też i powinienem następcem moim nieosłabioną zostawić, czuję się wprawdzie zupełnie wolnym od wszelkiego zobowiązania względem tego, co nie jest wykonanem, a nade wszystko względem tego, od wykonania czego, dostojnego mego poprzednika wstrzymało własne jego sumienie: sumienie prawdziwego ojca ojczyzny. Prawo to jednak wykonane jest we wszystkich główniejszych swych częściach, na niem wznesiono budowę prawodawstwa, wykonano na nie przysięgę, i jakkolwiek jest niemi użeczone, przez lat 27 okazało się być mądręm prawem. Dla tego też, pełen otuchy, a przytęm z całą swobodą wszzechwładności Królewskiej, przystąpiłem do jego uzupełnienia. Lecz jestem nieubłagany wrogiem wszelkiej samowolności; przedewszystkiem zaś byłem wrogiem pomysłu, ażeby Zgromadzenie Stanów utworzyć w sposób sztuczno-samowolny, któryby mógł ująć wartości szlchetnemu utworowi drogiego nam Monarchy, Sejmom Przewinicyonalnym. Od wielu lat zatem, było mojęm stalęm postanowieniem, Zgromadzenie to prawem przepisane, utworzyć tylko przez połączenie samychże Sejmów Przewinicyonalnych.

„Zgromadzenie to jest już utworzone. Przyznałem mu wszystkie przywileje, wypływające z tego prawa, a nawet więcej, daleko więcej nad wszystkie przyrzeczenia w Bogu spoczywającego Króla — prawo uchwalania podatków, w pewnych niezbędnych granicach; prawo, moi Panowie, którego odpowiedzialność waży daleko ciężęj, niż zaszczyt, który z niego wypływa. Ważne to zgromadzenie będzie od tąd oznaczając w przyszłości ważne w życiu naszego państwa peryody, przewidziane w patencie moim z d. 3 lutego b. r. Za każdym ich nadejściem, zgromadzę zaraz Sejmy około tronu mojego, w celu naradzania się z niemi nad dobręm moich krajów i podania im sposobności do wykonywania praw i powinności swoich. Zastrzegłem sobie jednak wyraźne prawo, bez tych nawet przepisanych powodów, zwoływać te wielkie zgromadzenia w każdym czasie, skoro to uznam za dobre i pożyteczne; i uczynię to chętnie i często, jeżeli ten Sejm da mi dowód, że będę mógł to uczynić bez ubliżenia wyższym obowiązkom Monarchy.

„Swobodny i wierny lud mój i mego ojca, przyjął z żywą wdzięcznością prawa, cośmy mu obadwaj nadali ku ochronie najpięrszych jego interesów, a mianowicie prawo z dnia 3 lutego: i biada temu, kto by chciał jego wdzięczność ukrócić, albo nawet w niewdzięczność zamienić!

„Každy Prussak wie od lat 24, że wszystkie prawa, dotyczące jego swobod i własności, wprzód ze Stanami rozważane były. Ale od dzisiaj każdy wie w kraju, że Ja, wyjąwszy jedynie wypadki wojenne, ani pożyczek zaciągając, ani podatków podwyższając, ani nowych nakładając nie będę, bez wolnego przyzwolenia wszystkich Stanów.

„Szlchetni Panowie i wierne Stany! Wiem, że z temi przywilejami powierzam waszym rękom kosztowny klejnot swobody. Ale wiem to także z pewnością, że wielu z was nie umięją go jak należy ocenić, i że dla wielu nie jest dostatecznym. Jedna część prassy, naprzykład, żada odemnie i od mego rządu zupełnej rewolucji w kościele i państwie, a od was, moi Panowie, aktu natarczywej niewdzięczności, nieprawności, a nawet nieposłuszeństwa. Wielu, a nawet i prawych mężów, widzi nasze zbawienie w zamianie naturalnego stosunku między Monarchą a ludem na stosunki konwencyjne, opisane dokumentami, utwierdzone przysięgą.

„Oby przykład szczęśliwego kraju, którego ustawę wieki i dziedziczna mądrość, ale nie kawał papieru utworzyły, nie był dla nas straconym i obudził szacunek na jaki zasługuje. Jeśli inne narody na innej drodze, jak ów lud i my, to jest na drodze „tworzonych przez się i nadawanych

предложить областямъ, для ихъ вспомогательныхъ кассъ, даръ 2,000,000 рейхсталеровъ.

„Управленіе дѣлами и отправленіе правосудія у насъ такъ удовлетворительны, какъ едва-ли въ какой другой странѣ; въ судахъ проложенъ путь истинности и публичности; постройка дорогъ каналовъ и улучшения всякаго рода производится въ размѣрѣ, какой не былъ извѣстенъ прежде; искусства и науки находятся въ рѣдкомъ цвѣтѣ; національное благосостояніе увеличивается; торговля, промышленность, ремесла, хотя и не огражденныя, къ сожалѣнію отъ ихъ потрясеній въ Европѣ, удовлетворительны для положенія дѣлъ; отеческая попечительность и живѣйшее желаніе добра замѣчаются, конечно, повсемѣстно; книгопечатаніе такъ свободно, какъ только позволяютъ гдѣ-нибудь законы Союза; свобода вѣроисповѣданій присоединена къ нашей старой свободѣ совѣти, и мое линейное войско и милиція, нашу справедливую гордость и нашу крѣпкій щитъ, можно назвать несравненными.

„Съ нашими сосѣдями и съ державами по сю и по ту сторону Океана мы находимся въ наилучшемъ согласіи, а съ нашими союзниками, съ которыми вмѣстѣ освободили мы некогда Германію, и отъ благословеннаго единодушія которыхъ съ нами зависитъ сохраненіе 32-хлѣтняго мира большей части Европы, состоимъ въ болѣе-прочныхъ и болѣе-тѣсныхъ отношеніяхъ, чѣмъ когда-либо.

„Я могъ бы прибавить многое, что должно было бы побудить насъ, воздать съ колѣнопреклоненіемъ благодареніе Господу, но ограничиваюсь сказаннымъ; ибо этого достаточно, чтобы упрочить эти благодаренія и удовольствіе, которыя, не смотря на многія основательныя желанія, при добросовѣстномъ сравненіи, оказываются весьма естественными. Полагаю однако же, что удовольствіе это и признательность, должны быть повсемѣстно обнародованы печатью; ибо смѣло могу сказать, что книгопечатаніе въ особенности мнѣ обязано. Благородные господа и вѣрные штаты! Пусть сердца сыновъ Германіи оцѣнятъ эти благодаренія. Признавая вполне похвальныя усилія въ поддержаніи книгопечатанія духомъ благородства и правоты, явно однако же видимъ, что и тутъ въ одной части господствуетъ прискорбный духъ испорченности, духъ навѣтовъ къ низверженію и безстыдной клеветѣ, поношенію Германской вѣрности и Прусской чести. Знаю, что здравый смыслъ народа незыблемъ; но не будемъ обольщать себя плодами съ древа зла, являющимися въ видѣ недоброты, недоброжелательности и плачевнаго сотрясенія со стороны либерализма, и даже еще худшихъ послѣдствій, явнаго неповиновенія, тайныхъ заговоровъ, отреченія отъ всего, что свято для людей, покушеній на царубійство. Даже въ нашихъ церквахъ появляются плоды эти, возлѣ двойной смерти, въ равнодушіи и фанатизмѣ. Но церковныя дѣла не относятся къ штатамъ. Церковь, въ обоихъ исповѣданіяхъ, имѣетъ своихъ глашатаевъ. Не могу однако же пропустить лишь одного сознанія, приводи себя на память, что, недостойными козьями, покушались лишитъ народъ мой драгоценнѣйшаго сокровища, вѣры въ нашего Искупителя, Господа и Бога. Сознаніе это есть: (тутъ Король всталъ и произнесъ эти слова, поднявъ правую руку) „Я и домъ мой хотимъ поклоняться тебѣ Господи!“

(Окончаніе впереди).

— Въ Собраніи Законовъ обнародованъ на днѣхъ Королевскій указъ, относящійся къ образованію новыхъ религіозныхъ обществъ. Этотъ указъ, подтверждая права двухъ господствующихъ въ государствѣ церквей, римско-католической и евангелической, даруетъ свободу вѣроисповѣданія и прочимъ религіознымъ обществамъ съ правомъ отправлять богослуженіе по ихъ обрядамъ. Такая свобода не должна, однакожъ, выходить изъ границы закона и порядка, и каждое ново-учреждающееся религіозное общество обязывается представлять гражданскимъ властямъ надежное ручательство, что его ученіе и обряды не заключаютъ въ себѣ ничего вреднаго для законнаго и нравственнаго порядка въ государствѣ. Что касается до отдѣльныхъ лицъ, то, по ясному смыслу закона, они не должны ничего терять въ гражданскихъ правахъ своихъ отъ перехода изъ той или другой господствующей церкви въ какое нибудь новое религіозное общество, которое можетъ быть одобрено закономъ.

провинціямъ даръ 2,000,000 таларовъ, до розрѣшенія ихъ кассъ запитковъ.

„Администрація и сѣдовничество są unas tak jawne, jak rzadko w innym gdzie kraju; w sądach zaprowadzone są ustne i publiczne rozprawy; gościńce, kanały, ulepszenia wszelkiego rodzaju, wykonywane są w rozmiarach jakich dotąd nie było przykładu; umiejętności i sztuki znajdują się w pełnym rozkwicie; wymaga się dobrych by narodowy; handel, przemysł, rękodzieła, jakkolwiek, niestety, nieosłonięte całkiem od wpływu zmian Europejskich, są jednak stosunkowo w zadowolającym stanie, i nie mogą nie uznać nad sobą ojcowskiej troskliwości i najlepszych chęci; druk, o tyle wolny, o ile dozwalają prawa Związku Niemieckiego; wolność wyznań, przydana do naszej dawniej wolności wiary i sumienia; nakoniec, sprawiedliwa nasza chluba i nieprzełomna tarcza, wojsko moje, tak liniowe jak i landwer, mogą zwać się niezrównanymi.

„Z naszymi sąsiadami i mocarstwami, z tąd i tamtąd strony Oceanu, zostajemy w najlepszym porozumieniu, z naszymi zaś sprzymierzeńcami, z którymi niegdysz wyzwoliliśmy Niemcy, a od których błogosławionej z nami jedności zależy po większej części utrzymanie 32-letniego pokoju Europy, stosunki nasze w tąd chwili są mocniejsze i ściślejsze niż kiedy.

„Mógłbym jeszcze dodać tu wiele, coby powinno nas skłonić do dziękowania Bogu na kolanach, ale poprzestaję na tąd; bo to com rzekł, jest nader dostatecznym, do obudzenia u nas tąd wdzięczności i zadowolenia, które, pomimo wielu sprawiedliwych życzeń, przy sumiennym porównaniu, okazują się całkiem naturalnymi. Przedewszystkiem sądzićby należało, iż prasa drukarska powinna rozszerzać wszędzie wdzięczność i zadowolenie, albowiem, śmiało powiedzieć mogę, że ona to właśnie największą winą mi wdzięczność. Szlachetni Panowie i wierne Stany! wzywam wasze serca niemieckie do ocenienia jaką jest ta wdzięczność. Przy całym uznaniu chwalebnych usiłowań, ażeby prasę duchem pewnym i szlachetnym ożywić, niewątpliwą jednak jest rzeczą, że w pewnej jej części panuje smutny duch zepsucia, duch podżegający do obalenia porządku, duch najbezczelniejszego kłamstwa, hańbiący wierność Niemiecką i honor Prussaków. Wiem, że czysty rozsądek ludu mojego trwa mocno i niezachwianie; nie dajmy się atoli utudzić zgubnymi owocami złego drzewa, jakie pod postacią niechęci, nieufności i nieczemnego postępcy, występują przed liberalizmem, a nawet przybierają niekiedy postać gorszych następstw: jawnego nieposłuszeństwa, tajnych spisków, otwartego odszczepieństwa od tego wszystkiego, co dla dobrych ludzi jest świętym, zamachów królobójstwa. Nawet w naszych kościołach krajowych okazują się te owoce, obok podwójnej śmierci w obojętności i fanatyzmie. Ale rzeczy Kościoła nie należą do Stanów. Kościół, w obu wyznaniach, ma swoje prawne organa. Nie mogą dziś wszakże przytłumić jednego oświadczenia, wspomniawszy na ohydne zamiary pozabawienia ludu mojego najświętszego jego klejnotu, wiary w Boskiego nas wszystkich Zbawiciela, Pana i Króla. Oświadczenie to jest: (tu Król powstał i podniósłszy prawą rękę do góry rzekł:) Ja i mój dom służyć będziemy Panu!

(Dokończenie nastąpi).

— W Zbiorze Praw został w tych dniach ogłoszony Patent Królewski względem nowych religijnych towarzystw. Patent ten, potwierdzając prawa dwóch panujących w kraju Kościołów, Rzymsko-Katolickiego i Ewan-gielickiego, nadaje wolność wyznania i innym religijnym towarzystwom, z prawem odbywania służby kościelnej podług swoich obrzędów. Taka jednakże swoboda nie powinna wychodzić z granic praw i porządku, i każda nowe organizująca się religijna społeczność jest obowiązana składać przed władzami cywilnymi rękojmią bezpieczeństwa, że jej dogmata i obrzędy nie zamykają w sobie nic szkodliwego dla prawnego i moralnego porządku w państwie. Co się dotyczy osób pojedynczych, tedy te, podług wyraźnego brzmienia nowego prawa, nie mają doznawać żadnego uszczerbku w swoich prawach cywilnych z powodu przejścia z jednego lub drugiego panującego kościoła do jakiegokolwiek innej nowej społeczności religijnej, która może być przez rząd zatwierdzoną.

Франція.

Парижъ, 9 Апрѣля.

Палата депутатовъ утвердила вчера проектъ постановленія о заѣмѣ чересполосныхъ владѣній, а за сѣмъ ассигновала сумму 162,000 фр., на покупку разныхъ учебныхъ пособій.

— Сегодня, Г. Ремюза читалъ въ палатѣ депутатовъ свое предложеніе о несовмѣстности нѣкоторыхъ должностей съ обязанностями депутата. Палата, назначивъ 15 число Апрѣля на разсмотрѣніе этого проекта, приступила къ очереднымъ занятіямъ.

— Бюджетная коммисія согласилась на разные статьи бюджета по министерству внутреннихъ дѣлъ, въ томъ числѣ и на прибавку 100,000 фр. для французскаго театра, съ тѣмъ, чтобы изъ этой суммы уплачены были 60,000 долга.

— Слышно, что будетъ учреждено особое министерство земледѣлія. Проектъ по сему предмету, предложенный Г. Дюшателлемъ, утвержденъ уже въ совѣтѣ министровъ.

— Королева Христина намѣрена отправиться на нѣсколько мѣсяцевъ въ Римъ.

— Г. Олозага отправился въ Мадридъ.

— Изъ Тулона уведомляютъ, что первая дивизія флота Средиземнаго моря, подъ личнымъ начальствомъ принца Жузвивильскаго, вышла 3 Апрѣля, къ Герскимъ островамъ, а чрезъ нѣсколько дней и вторая дивизія отправится туда же.

— Маркизь Лондонери съ супругою приѣхалъ въ Парижъ.

10 Апрѣля.

На вчерашнемъ засѣданіи палата депутатовъ утвердила кредитъ въ 441,279 фр. на починки и улучшенія разныхъ учебныхъ заведеній.

— Проектъ закона относительно гимназій, третьяго дня подписанъ Королемъ, и 12-го числа предложенъ будетъ палатѣ депутатовъ, вмѣстѣ съ проектомъ закона относительно первоначальныхъ училищъ.

— Въ *La Presse* напечатано: съ курьеромъ, прибывшимъ вчера вечеромъ въ министерство иностранныхъ дѣлъ, получены чрезвычайно важныя донесенія изъ Мадрита. Сильныя смутенія произошли въ этой столицѣ. Въ томъ же журналѣ сообщаютъ также за достоверное, что графъ Монтемолинъ произвелъ уже заемъ въ 5 милліоновъ, и собирается отправиться въ Испанію.

— Происходилъ большой совѣтъ во дворцѣ на Корсельской улицѣ. Королева Христина пригласила туда нѣсколькихъ знаменитыхъ Испанцевъ, къ которымъ питаетъ большую довѣренность. Она сообщила имъ, письмо, полученное отъ Мартинезъ-де-ла-Роза, въ коемъ онъ пишетъ, чтобы Королева не предпринимала нинѣ путешествія въ Мадридъ. (См. Испанія).

— Изъ Руана пишутъ, что мѣстное начальство, по повелѣнію высшей власти, намѣрено отправить въ Зундъ нѣсколько пароходовъ, для буксированія судовъ, слѣдующихъ съ хлѣбомъ изъ Россійскихъ портовъ.

12 Апрѣля.

Третьяго дня былъ большой обѣдъ при дворцѣ; въ числѣ гостей находился графъ Норменби съ супругою.

— Палата депутатовъ, занималась сегодня разсмотрѣніемъ проекта постановленія, о предоставленіи министру финансовъ полномочія возвратитъ компаніямъ желѣзныхъ дорогъ представленія по разнымъ предметамъ мѣстной важности. Среди таковыхъ занятій, маркизь Буасси предложилъ спросить военнаго министра: приняты ли надлежащія мѣры къ пресѣченію безпорядковъ въ африканской арміи; но предложеніе сіе, никѣмъ неподдержанное и встрѣченное глубокимъ молчаніемъ, осталось безъ дѣйствія.

— Принцъ Жузвивильскій, 4 с. м. возвратился изъ Марсели въ Тулонъ.

— Тунискій Бей прислалъ генераль-лейтенантамъ Маморисьеру и Бедо, также контръ-адмиралу Ригоди, ордена Нишана 2-ой степени.

— Министръ юстиціи, Г. Геберъ, избранъ въ званіе депутата, большинствомъ 432 голосовъ противъ 29.

— Новый французскій посланникъ при Бразильскомъ дворцѣ, Г. Гисъ-де-Бютенваль, отплылъ въ Рио-

FRANCOYA.

Paryż, 9 kwietnia.

Izba Deputowanych, przyjęła wczoraj projekt do prawa o zamianachъ wzajemnychъ rozmaitychъ gruntów, następnie zaś uchwaliła kredytъ w ilości 162,000 fr. na zakupъ rozmaitychъ zbiorówъ naukowych.

— Dnia dzisiejszego, P. Remusat odczytałъ w Izbie Deputowanychъ swój wniosekъ o niezgodności pewnychъ urzędówъ zъ obowiązkami deputowanego. Izba, wyznaczyszy 15-ty kwietnia na rozbiórъ tego projektu, przeszła do porządku dziennego.

— Kommissya budżetowa przychyliła się do rozmaitychъ żądańъ Ministerstwa spraw wewnątrznychъ. Między innymi zezwoliła na dodatekъ 100,000 fr. dla teatru francuzkiego, zъ warunkiemъ, aby 60,000 obrócone były na spłacenie długówъ.

— Zapewniają, że ma być ustanowione wyłączone ministerstwo rolnictwa. Projekt, przełożony w tymъ przedmiocie przez P. Duchatel, przyjęła jużъ rada Ministrówъ.

— Królowa Krystyna zamysła udać się na kilka miesięcy do Rzymu.

— P. Olozaga wyjechałъ do Madrytu.

— Donoszą zъ Tuluzy, że pierwsza dywizya floty na morzu Śródziemnymъ, zostającъ podъ osobistymъ dowództwemъ Xięcia Joinville, miała 3 kwietnia odpłynąć do wyspъ Hyeryjskichъ, a druga dywizya w kilka dni po niej uda się także do tego punktu.

— Margrabia Londoudery przybyłъ zъ małżonką swoją do Paryża.

Dnia 10 kwietnia.

Na wczorajszymъ posiedzeniu Izba Deputowanychъ udzieliła kredytъ na 441,279 fr. na reperacye i ulepszenia różnychъ instytutówъ naukowych.

— Projektъ do prawa względemъ gimnazyówъ podpisany zostałъ onegdaj przezъ Króla, i dnia 12 b. m. przełożony będzie Izbie Deputowanychъ, jednoczesnie zъ projektemъ do prawa względemъ szkółъ elementarnychъ.

— W *La Presse* czytamy: Sztafeta przybyła wczoraj do Ministerstwa spraw zagranicznychъ, przywiozła nader ważne nowiny zъ Madrytu. Gwałtowne niespokojności zaszły jakoby w tej столици. Tażъ gazeta donosi także za rzeczъ pewną, że Hr. Montemolinъ uzyskałъ pożyczkę 5 milionówъ fr. i wybiera się do Hiszpanii.

— Wczoraj odbyła się wielka rada w pałacu przy ulicy Corceles. Królowa Krystyna przywołała tamъ kilku znakomitychъ Hiszpanówъ, w którychъ ma największe zaufanie, i dała imъ do przeczytania listъ od P. Martinez de la Rosa, w którymъ pisze, aby Królowa nie przedsiębrała w tej chwili podróży do Madrytu. (Ob. HISPANIA).

— Donoszą zъ Rouen, że władze tameczne, za wyższymъ rozkazemъ, mają zamiarъ posłać do Zundu okręty parowe, w celu holowania statkówъ, przybywającychъ ze zbożemъ zъ portówъ Rossyjskichъ.

Dnia 12 kwietnia.

Zawczoraj byłъ wielki obiadъ w zamku, na którymъ także znajdowałъ się Margr. Normanby ze swoją małżonką.

— Izba Deputowanychъ zajmowała się dzisiaj, zъ porządku dziennego, projektemъ do prawa, mocą którego ma być upoważniony Minister skarbu do zwrotu spółkomъ dógъ żelaznychъ, złożonychъ przezъ nie kaucyjъ Izba Parówъ rozbiierała prosby i słuchała sprawozdania w rozmaitychъ przedmiotachъ. Śródъ tychъ pracъ, tyczącychъ się przedmiotówъ powiększają części miejscowychъ, Margr. Boissy prosiłъ o pozwolenie zapytania Ministra wojny: czy przedsięwzięto stosowne środki do przytłumienia nieporządkówъ w armii Afrykańskiej; atoli wniosekъ ten, niepoparty przezъ żadnego para, i pokryty głębokimъ milczeniem, upadł natychmiastъ.

— Xiążę Joinville wróciłъ 4-go b. m. zъ Marsylii do Tuluzy.

— Bej Tunetański przesłałъ order Niszau klasy drugiej, Jeneralomъ-Porucznikomъ: Lamoricière i Bedeau, tudzież Kонтръ-Admiralowi Rigiditъ.

— Minister sprawiedliwości, P. Hebert, obrany zostałъ na nowo deputowanymъ, większością 432 głosówъ przeciwъ 29.

— Nowy Poseł francuzki przy dworze Brezyljskimъ, P. His de Butenval, odpłynął do Rio Janeiro, na fregacie

Жанейро, на фрегатъ *Poursuiva te*, который зайдетъ въ Вальпараисо, и потомъ въ Отанти, и возьметъ отътуда нижнихъ чиновъ, уволенныхъ въ отпускъ.

А н г л и я.

Лондонъ 10 Апрѣля.

На послѣднемъ собраніи у Королевы, Турецкій посланникъ представилъ свою супругу въ Европейскомъ костюмѣ, и безъ покрывала.

— Г. Истуризъ представилъ Королеву въ Виндзорскомъ дворцѣ вѣрительныя свои грамоты на званіе испанскаго посланника при Сень-Джемскомъ дворцѣ.

— Въ журналѣ *Times* пишутъ, что Англійское правительство, согласясь съ предложеніями испанскаго и португальскаго правительствъ, касательно прекращенія междоусобій въ Португаліи, постановило условіе, чтобы Г. Діазъ, тайный секретарь Короля Фердинанда Кобургскаго, былъ немедленно удаленъ отъ должности. Полагаютъ, что Королева согласится на это условіе.

— Изъ Портъ-о-Пренса пишутъ, что президентъ Гаитской республики скончался 28 Февраля, и что въ преемники его 3 Марта избранъ безъ всякаго препятствія генералъ Солунгъ. Смерть ген. Рише, Гаитяне почитаютъ величайшимъ бѣдствіемъ, потому, что онъ умѣлъ сохранить спокойствіе и поддерживать благосостояніе въ краѣ. Новый президентъ, въ прокламаціи своей къ народу, обѣщавъ идти по слѣдамъ своего предшественника, и исполнить все его проекты. Сенатъ съ своей стороны поддерживаетъ президента Солока, и потому можно ожидать благопріятныхъ результатовъ въ будущемъ.

И с п а н и я.

Мадридъ, 4 Апрѣля.

Вчера Королева, по совѣту новыхъ министровъ, дала отставку; между прочими, оберъ-гофмейстеринѣ вдовѣ маркиза Санта Крузъ; начальнику гвардіи аллербардциковъ, Г. Рубіану; интенданту Королевскаго двора, Г. Эгунъ, и оберъ-штальмейстеру, графу Кумбресу, сыну графа Пунонростра. Лица эти считались вообще приверженцами ультра-модератовъ; и утверждаютъ, что они своими мѣстами обязаны были единственно вліянію чужестраннаго двора, который окружилъ Королеву преданными ему лицами.

Во всякую Субботу, по полудни, Королевская чета отправляется, обыкновенно, въ Аточскую церковь, для слушанія литургіи. Однако вчера Королева ѣздила одна. Возвращаясь, встрѣтила своего супруга; замѣчено, что встрѣча эта была безъ обычнаго привѣтствія. Когда Королева прибыла обратно во дворецъ, ей представились вышеупомянутыя лица, какъ будто бы они не были уволены отъ службы, и объявили, что Король велѣлъ имъ остаться подъ тѣмъ предлогомъ, что министры удалили ихъ безъ вѣдома Королевы. Королева въ досадѣ велѣла призвать къ себѣ министровъ, находившихся во дворцѣ, именно Гр. Саламанка и Мазаредо, и въ присутствіи, ихъ объявила объ отставкѣ сказанныхъ лицъ. Министры рѣшительно объявили, что только одна Королева можетъ повелѣвать во дворцѣ. Тотчасъ послѣ того, послѣдовало назначеніе стараго герцога Байлена (Кастаноса) начальникомъ гвардіи; депутата Агуаю, бывшаго министра финансовъ, Интендантомъ двора, а Г. Вентура-де-ла-Вега, кабинетнымъ секретаремъ Королевы. Эти перемѣны, за коими послѣдуютъ и дальнѣйшія, породили большое удовольствіе въ партіи прогрессистовъ.

— Генералы: Монсо, генераль-капитанъ Новой Кастилии, и Сальседо генераль-капитанъ Канарскихъ острововъ, по собственному ихъ прошенію уволены отъ занимаемыхъ или должностей.

— Генералъ Кордова утвержденъ генераль-капитаномъ Новой-Кастиліи, а генералъ Росъ де Олаво назначенъ Мадридскимъ губернаторомъ. Генералъ Орибе пожалованъ инспекторомъ карабинеровъ, а генералъ Мануэль Конча, инспекторомъ пѣхоты.

— Генералъ, должествовавшій вести процессъ противъ генерала Серрано, отказался отъ сего и полагаетъ, что дѣло сіе должно поступить въ верховный судъ.

Poursuivante, która udaje się do Valparaiso, a następnie do Otaiti, dla zabrania urlopowanych.

А н г л и я.

Лондонъ, 10 kwietnia.

Na ostatnich pokojach u Królowej, Poseł turecki przedstawił swą małżonkę w stroju Europejskim i wcale nie zakrytą.

— P. Isturiz złożył Królowej w zamku Windsorskim pismo uwierzytelniające go w charakterze Posła hiszpańskiego przy dworze St. James.

— Z *Time*: Rząd tutejszy przychyłając się do planu rządów hiszpańskiego i portugalskiego, w celu ukończenia wojny domowej w Portugalii, położył za warunek, aby P. Dietz, sekretarz tajny króla Ferdynanda Koburgskiego, natychmiast oddalony został. Sądzą, że Królowa Donna Marya przychyli się do tego żądania.

— Donoszą z Port-au Prince, że Prezydent Rzeczypospolitej Hajtyjskiej umarł d. 28 lutego, i że następcą jego, dnia 3 marca, obrany został bez przeszkody Jenerał Soulongue. Śmierć Jenerała Riché uważają Hajtyjczykowie za największą klęskę, on bowiem umiał utrzymać spokojność i pomysłowość w kraju. Nowy Prezydent w odezwie swojej do ludu, przyrzekł wstępować w ślady swego poprzednika i wykonać wszystkie jego projekta. Senat ze swej strony popiera silnie Prezydenta Saulouque, można się zatem spodziewać pomyslniej przyszłości.

И с п а н и я.

Мадридъ, 4 kwietnia.

Wczoraj Królowa, za radą nowych Ministrów, udzieliła dymissye, pomiędzy innemi, Najwyższej Ochmistrzyni owdowiałej Margr. Santa Cruz; Dowódczy gwardyi halabardzistów, P. Rubianes; Intendentowi dworu królewskiego P. Eguna—i Wielkiemu Koniuszemu Hr. Cumbres, synowi Hr. Puonrostro. Te osoby uważane były w ogólności za stronników ultra-moderatów, i twierdzono, że swe miejsca winne były jedynie wpływowi obcego dworu, który Królowę swemi stronnikami otoczył. Wypadek ten sprawił nadzwyczajne wrażenie.

W każdą Sobotę po południu, udaje się Królewska para, według dawnego zwyczaju, do kościoła Atocha, dla wspólnych modłów. Wczoraj jednak Królowa jechała sama. Powracając spotkała swego małżonka; uważano, że nie zaszyły żadne wzajemne ukłony. Gdy Królowa powróciła do pałacu, wszystkie wyżej wymienione osoby przedstawiły się jej, jak gdyby nie były uwolnione od służby, i oświadczyły, że Król kazał im pozostać pod pozorem, że ministrowie oddalili je bez wiedzy Królowej. Oburzona tém Królowa, kazała zaraz znajdujących się w pałacu Ministrów Salamanca i Mazaredo do siebie przywołać i w ich obecności powtórzyła dymissye owych osób. Ministrowie oświadczyli głośno, że tylko sama Królowa ma do rozkazywania w pałacu. Zaraz potem mianowano starego Xięcia Bajlen (Castanos) dowódcą gwardyi; Deputowanego Aguayo, dawniej Ministra skarbu, Intendentem dworu, a P. Ventura de la Vega Sekretarzem gabinetu Królowej. Te zmiany, po których i inne nastąpią, spowodowały wielkie zadowolenie progressistów.

— Jenerałowie: Manso, Jeneralny Kapitan Nowej Kastylii, i Salcedo, Jeneralny Kapitan wysp Kanaryjskich, zostali na własne żądanie od obowiązków tych uwolnieni.

— Jenerał Kordova mianowany został rzeczywistym Kapitanem Jeneralnym Nowej-Kastylii; Jenerał Ros de Olano, Gubernatorem Madrytu. Jenerał Oribe, Inspektorem karabinierów, a Jenerał Manuel Concha, Inspektorem piechoty.

— Jenerał, który miał prowadzić process przeciwko Jenerałowi Serrano, uznał siebie niewłaściwym, i wniósł, aby tę sprawę odesłano do Najwyższego sądu.

— Португальскій посланникъ уполномоченъ своимъ правительствомъ просить отъ здѣшняго кабинета вооруженной интервенціи или дозволенія на вербовать до 6,000 человекъ. Но какъ само правительство намѣрено призвать нынѣ на службу по крайней мѣрѣ 25,000 рекрутъ, то, кажется, означенное требованіе останется неисполненнымъ.

— Обсервационный корпусъ, состоящій изъ 12,000 челов. и расположенный на границѣ Португаліи подъ начальствомъ генерала Мануэля де ла Конча, по первому повелѣнію имѣеть вступить въ Португалію.

7 Апрѣля.

Третьяго дня, Королева была въ театрѣ на новой драммѣ „Фернандо де Антеквера“, авторъ коей Донъ Вентура де ла Вега, назначенъ частнымъ секретаремъ Королевы. Публика встрѣтила Королеву съ восторгомъ.

— Вчера происходило продолжительное засѣданіе совѣта министровъ, послѣ котораго генералъ Конча тотчасъ выѣхалъ изъ Мадрида. Говорятъ, что правительство получило извѣстіе, будто Королева Христина намѣрена возвратиться въ Испанію, объявить Королеву Изабеллу неспособною управлять государствомъ, и вмѣсто ея возвести на престолъ принцессу Монпансье. Въ слѣдствіе того, генералу Конча поручено предварить Королеву Христину, что ей воспрещенъ пріѣздъ въ Мадридъ. Въ случаѣ же, если бы Королева не хотѣла воротиться во Францію, то онъ можетъ задержать ее.

— Супруга графа Брессона выѣхала въ Парижъ.
— У генерала Нарваза умеръ сынъ, двухъ мѣсяцевъ отъ роду.

— Posel Portugalski otrzymał polecenie od swego dworu, wyjednać u tutejszego gabinetu, albo zbrojną interwencją, albo pozwolenie zaciągnięcia legii z 6,000 ludzi. Że zaś sam rząd ma zamiar powołać najmniej 25,000 papirusowych do broni, zdaje się zatem, że Posel rzeczony nie otrzyma skutku swych żądań.

— Korpus obserwacyjny złożony z 12,000 ludzi, który nad granicą Portugalską stoi i pod dowództwem Jenerała Manuel de la Concha zostaje, ma na pierwszy rozkaz wkroczyć do Portugalii.

Dnia 7 kwietnia.

Onegdaj znajdowała się Królowa w teatrze, na nowym dramacie *Fernando de Ant. quera*, którego autor Don Ventura de la Vega, mianowany został prywatnym sekretarzem Monarchini. Publiczność witała Królowę z zapalem.

— Wczoraj odbywała się długa rada gabinetowa, po której Jenerał Concha natychmiast wyjechał z Madrytu. Mówią, że rząd otrzymał wiadomość, iż Królowa Krystyna ma zamiar wrócić do Hiszpanii, ogłosić Królowę Izabellę za niezdatną do rządów i na jej miejscu osadzić na tronie Xiążę Montpensier. W skutku zatem tych doniesień, Jenerał Concha miał otrzymać rozkaz oświadczyć Królowej Krystynie, że nie wolno jej jest przybyć do Madrytu; jeśliżby zaś wzbraniała się wrócić do Francji, polecono ją aresztować.

— Hrabini Bresson wyjechała do Paryża.

— Jenerał Narvaez utracił syna, ledwie dwa miesiące liczącego.

Т у р ц и я.

Константинополь, 17 Марта.

Австрійскій интернунцій, 16-го, а французскій посланникъ 18-го числа сего мѣсяца, имѣли продолжительныя совѣщанія съ министромъ иностранныхъ дѣлъ. Въ тотъ же день, князь Самосскій и зять его Г. Муссурусъ, посланникъ въ Аѣннахъ, приняты были Султаномъ въ частной аудіенціи.

— Али-Эфенди представилъ дивану 20 с. м. записку, о Греческомъ вопросѣ, назначенную пяти державамъ. По этой запискѣ совѣщанія въ диванѣ продолжались два дня. Решидъ-Паша, о коемъ полагали, что онъ не рѣшится защищать греческаго дѣла, потому что его подозреваютъ въ расположеніи къ чужестранцамъ, дерзнулъ однако же вычеркнуть изъ той записки многія рѣзкія выраженія, и замѣнить оныя умѣреннѣйшими. Лица, читавшія эту записку, утверждаютъ, что Порты удовольствовались бы тѣмъ, если бы Греческій Король написалъ другое письмо къ Султану съ изъявленіемъ своего сожалѣнія, по случаю происшедшаго недоразумѣнія, и если бы Г. Коллетисъ письменно извинился предъ Г. Муссурусомъ. Записка сія, подписанная Султаномъ 22 с. м., отправлена была на другой день съ курьерами въ Вѣну и Берлинъ, и сообщена пребывающимъ здѣсь посланникамъ великихъ державъ.

— Извѣстно, что патриархи разныхъ Христіанскихъ исповѣданій производили донныя большое вліяніе на свѣтскія и духовныя дѣла своихъ единовѣрцевъ, и что власть ихъ оставалась донныя безъ всякаго контроля. Нынѣ Порты положила, чтобы и свѣтскія знатнѣйшія лица тѣхъ же исповѣданій допускаемы были къ управленію дѣлами.

— На дняхъ отправлено изъ Константинополя въ Анатолію 9,000 чел., и въ Салонику 800 чел.

Т у р ц я.

Konstantynopol, 17 marca.

Internuncyusz Austriacki miał 16-go, a Posel francuzki 18 b. m. długą naradę o sprawie greckiej z tutejszym Ministrem spraw zagranicznych; tegoż samego dnia, Xiążę Samos i zięć jego P. Mussurus, Posel turecki w Atenach, na prywatnem posłuchaniu, nader łaskawie przez Sultana przyjmowani byli.

— Ali-Efendi złożył Dywanowi 20-go b. m. memorandum o kwestyi greckiej, dla pięciu dworów przeznaczone. Akt pomieniony był przedmiotem dwudniowych narad Porty. Reszyd-Basza, o którym mniemano, że nie odważy się bronić sprawy greckiej, jako podejrzany o sprzyjanie cudzoziemcom, ośmielił się jednakże wykreślić z pisma tego wiele cierpkich wyrazów i zastąpić je łagodniejszemi. Osoby, które czytały rzeczony memorandum, utrzymują, że Porta byłaby zadowolona, gdyby Król Otto napisał drugi list do Sultana, w którymby mu wynurzył swoje ubolewanie, z powodu zaszczerpania i nieporozumienia, i gdyby P. Kollettis listownie P. Mussurus przeprosił. Memorandum to złożono 22-go Sultanowi do potwierdzenia, a nazajutrz odesłano przez gońców do Wiednia i Berlina, i rozdano tutejszym Postom wielkich Mocarstw.

— Wiadomo, że Patriarchaty różnych wyznań chrześcijańskich, wywierały dotychczas wielki wpływ na doczesne i duchowne sprawy swoich jednowierców, i że władza ich dotąd zostawała bez żadnej kontroli. Porta więc postanowiła teraz, aby i świeckie znakomitsze osoby tychże wyznań, przypuszczone były do kierowania czynnościami administracyjnymi.

— W tych dniach wysłano ze Stambułu 9,000 wojska do Natolii, a 800 ludzi do Saloniki.